

ЗЛОУПОТРЕБА ДЕЦЕ У ТЕРОРИСТИЧКЕ СВРХЕ

Љубо Пејановић
Универзитет „Унион”, Факултет за правне и пословне студије
др Лазар Вркатић, Нови Сад
Надежда Гудељ
Министарство унутрашњих послова Републике Србије

У овом раду анализира се проблем злоупотребе деце у терористичке сврхе и њихово жртвовање за политичке, верске, идеолошке и друге циљеве које намећу терористичке вође, спонзори и организације.

Кључне речи: *тероризам, криминалитет, самоубиство, убиство, бомбаш, деца*

Увод

Пре него што покушамо објаснити савремени међународни феномен злоупотребе деце у терористичке сврхе, неопходно је објаснити шта то подразумева злоупотреба деце од стране терориста или терористичких организација. „Злоупотреба, коришћење и овлашћења од стране службеног или одговорног лица супротно дужностима из друштвеног статуса који има, предузимање радњи и деловање одлука противно уставу, закону или другим правним прописима или општим интересима службе.”¹ С тим у вези, анализирамо наведену дефиницију или појмовно одређење које се односи на службена лица у друштву. Наш проблем не обрађује службена лица већ лица која врше злоупотребе кршењем законских правила једног друштва, а не поштујући законске прописе датог друштва већ себи дају право да отимају децу управо из тог друштва. Противправним киднаповањем деце врше злоупотребу, што та реч подразумева у нашем речнику „зло и употреба”, што сматрамо да терористи чине зло деци, њиховим родитељима и друштву, што их киднапују и употребљавају у терористичким активностима и извршењем терористичког акта за који дете не разуме и није својим узрастом свесно шта чини себи, својим родитељима свом друштву, па и другима. „У етиологији криминалитета злоупотреба је условљена, осим личним својствима човека, позицијом његовог статуса и моћи. С друге стране у криминалној феноменологији појава је значајна по томе што спада у дела високе стопе тзв. Тамне бројке криминалитета.” „Злоупотреба деце, алкохола, дрога, заставе, интернета, је злоупотреба овлашћења у привреди, службеног поло-

¹ Мило Бошковић, Криминолошки лексикон, Матица Српска, Нови Сад, 2015. стр. 150.

жаја, фалсификата и слично.”² Дакле, у овом случају сваки прекршилац законских прописа и моралних особина, злоупотребом деце чини кривично дело криминалитета, киднаповањем деце и приморавањем да учествују у терористичко-криминалном акту, преузима сваку одговорност законом уређене земља. Према томе, *золупотреба и киднаповање деце је противзаконито кривично дело приморавањем киднаповане деце у терористичко-криминалне активности за чије акте је одговоран киднапер или киднапери, како за живот киднапованог детета, тако и животе других људи који изгубе живот експлозијом минираниог-е деце са експлозивним прслуцима.*

С тим у вези, савремене терористичке организације су организоване за чињење, извршење и престављање претњи држави или државама, њиховим вредностима, људима и њиховој имовини извршењем терористичких и криминалних радњи или акција, чиме престављају претњу, страх и паника по цело друштво дате државе коју нападају или на више држава, као трансформисане групације. „Трансформисане *терористичке организације у саставу Ал каиде из раније организованих састава и формација су се стратешки модификовале и преорганизовале у нове и савремене облике терористичког наметања претњи и ризика, при чему су постигле за њих ефикасније облике терористичког ратовања.* Међутим, као терористичке групе с једне стране, против оружаних снага државе с друге стране, данас се воде класични ратови са свим врстама савременог оружја, па и оружја за масовна убијања и уништавања. Трансформисане терористичке организације избегле су организацију с мањим скупинама на више простора и регруписале се у трансформисане веће групације на одређеном простору, уз додатне мање групе распоређене на више простора ради застрашивања ширих маса. Циљ трансформисања и регруписавања терористичких скупина су жеља за већим успехом, освајања територије, њиховог чишћења од противничких снага па и грађана (протеривање у избеглиштво) и на крају проглашења сопственог калифата.”³ С тим у вези, трансформисане терористичке организације на Блиском истоку, су показале и имале успеха у сукобима са оружаним снагама Либије, Ирака, Сирије и других, где су успеле и формирати Калифат. Трансформисани тероризам у лику и копирању оружаних снага имале су доста помоћи појединих западно-европских држава и САД које су им потпомогле да остваре успехе и крајње циљеве. Удруживањем у акцијама САД, Русије, Израела, Сирије и других, повраћена је окупирана територија, а терористичке скупине су сабијене у мање просторе. Дакле, анализирањем трансформисаног тероризма и савремених метода ратовања, исте су киднаповале децу, обучавале их, опремале, преваспитавали их и упућивали са експлозивним прслуцима у масе где су активирали експлозивне направе, као самоубице, губећи сопствене животе и убијајући већи број људи. И овај нехумани и противзаконити начин терористичког деловања је у оквиру трансформисаног тероризма па и трансформисаних терористичких скупина или организација.

² Исто, стр. 150.

³ Пејановић Љубо, Савремене карактеристике и трансформација тероризма, Међународна монографија, Савремени изазови међународне безбедности, Факултет за правне и пословне студије др Лазар Вркатић, Нови Сад, Хрватска удруга за међународне студије, Загреб, Нови Сад-Загреб, 2017. стр. 201-202.

Самоубилачки тероризам и криминалитет

Да би смо могли расправљати о самоубилачком тероризму и криминалитету, неопходно је и условно је, објаснити његово појмовно одређење и дефинисања, као и самоубилачке акције са киднапованом децом и бомбашима самоубицама. Самоубиство и самоубице у тероризму се драстично разликују, без обзира што су и једна и друга суицид, а то подразумева одузимањем сопственог живота. Разликују се и у томе што и један и други случај могу бити наговорен, принуђени или уцењен-и. У нашем случају се ради о деци која су принуђена на самоубиство, отмицом, преваром, насиљем и дечијом неспособношћу да препознају овај облик насиља. Дакле, „Самоубиство (кривичноправна аспект) икриминације самоубиством или покушај на самоубиство подстрекивањем и помагањем се чини радњом навођења на самоубиство, или помагањем да се оно изврши. Тежак облик постоји у случају да је радња усмерена на малолетно лице или лице са битно смањеном урачуњивошћу.“⁴ Док лице који изврши самоубиство без наговора или присиле је самоубица, тј то је особа која свесно и намерно чини акт лишења сопственог живота. Самоубице које се одлуче на одузимање сопственог живота или су болесне толико да не контролишу сопствено понашање или су незадовољне животом или чине неком освету, одлучују се на самоубиство.

Кад се ради о самоубилачком тероризму или самоубиству малолетног лица ради се о незрелости малолетног лица, присили, наговору или уцени одузимањем сопственог живота. „Самоубилачки тероризам, један је најсуровијих начина извођења политички мотивисаних деликата насиља. У основи се везује, за вођење верског (исламског) „светог рата“ – цихада, најагресивнијег облика тероризма који укључује свесну смрт нападача, са циљем проузроковања ликвидације или рањавања других (по правилу насумично одабраних особа) и наношење материјалних штета ради остварења идеолошких, религијских или политичких циљева терористичких организација.“⁵ Посматрањем и анализом поменуте дефиниције, уочавамо сличности, а више разлика између самоубилачког тероризма чије активности изводе пунолетне особе које то свесно чине из нечијих или сопствених циљева. Кад се ради о бомбашима самоубицама чије активности изводе малолетници који радњу изводе не свесно и због својих циљева, већ по наговору, насиљем и принудом, од стране припадника терористичких скупова из сопствених мотива и циљева. Према томе, бомбаши-самоубице су малолетници који су принуђени на самоубиство, а за то нису свесни и опремљени су експлозивом око струка и упућени на изабрани циљ од стране терориста да изврше активирање експлозивна направе. *Даке, бомбаши самоубице су малолетници опремљени као бомба са експлозивом, под принудом су упућени на извршење терористичког акта, незнајући да ће изгубити свој живот, при чему несвесно убијају људе које су одабрали терористи из сопствених циљева.*

Да би смо боље разумели и извршили разлику самоубиства и жртвовања сопственог живота на други начин, које врше појединци над већим бројем људи су случајеви принудних убистава и самоубиства и са превозним средствима као што су

⁴ Мило Бишковић, Криминолошки речник, Матица српска, Нови Сад, 2015. стр. 462.

⁵ Исто, стр. 461-462.

ваздухоплови. „Саможртовање живота као покретне навођене бомбе која се усмерава унапред одабрани објекат, а ради остварења задатог циља налогодаваца и испуњења „божије воље”. С тим у вези, самоубилачка активност ваздухопловом је акт насиља којим се врши самоубиство и убиство других људи и уништење материјалних вредности.”⁶

Овај облик насиља проузрокован је и мотивисан идеологијом, вером и циљем остварења одређеног стицање материјалних вредности или политичког статуса у организацији, прибегнут је убиством других лица жртвовањем сопственог живота за наведене циљеве самоубиством. Самоубице ове врсте увек су потенцијална претња људима, држави и вредностима, користећи ваздухоплове као средство извршења насиља и злочина, било из сопствених или туђих интереса и циљева.

Кад се ради, о самоубилачком тероризму, такође је један од честих и опасних појава у међународној заједници, да би се остварили нечији или сопствени циљеви. Дакле, самоубилачки акти насиља представљају претњу и сложени облик савременог тероризма, чиме се врши угрожавање људских живота, безбедности ваздухоплова, ваздушног простора и саобраћаја. Овим обликом претњи и насиља, чине се кривична дела злочина упереног против људи и безбедности јавног саобраћаја, а тиме и друштва.⁷ Ако анализирамо наведену дефиницију, овај облик насиља често преставља претњу људима, ваздухопловима и ваздушном саобраћају, чиме врше претњу отмицом ваздухоплова којим врше самоубиство и убиство људи. Све то чине, са циљем сопствених интереса или интереса терористичких или криминалних организација или сопствено-мотивисаних циљева. Дакле, Терористичке и криминалне организације или скупине, такође престављају претњу људима отимањем људи, или деце ради продаје жртве другим сличним скупинама као робље, људске органе или за самоубилачке акције. Према томе, „Трговина људима, представља озбиљан проблем како међународној заједници тако наручито земљама у развоју и сиромашним, што подразумева сложени и не лако решив проблем државним органима, међу којима и Република Србија.”⁸ И овај облик терористичко-криминалног насиља, честа је појава и представља претњу опште људској популацији међу којима су мушкарци, жене и деца. Сви су они су мета овог облика криминалитета у чијем су садржају и самоубилачке акције као облик сопственог и туђег насиља.

Међутим, терористичке скупине и криминалне организације у сврси тероризма, поред киднаповања деце за самоубилачке акције, могу да набаве или киднапују и беспилотне летелице, како бих убијали људе са ових објеката и могли бих оставити малолетнике да управљају истим или да буду жртва хапшење у случају откривања.

„Важна карактеристика и предност употребе беспилотних летелица јесте и то што смањује ризик од откривања терориста који користе ову врсту направа. Иако терористи показују велику пожртвованост за остварење својих циљева, ипак посто-

⁶ Пејановић Љубо, Угрожавање безбедности ваздушног саобраћаја, Милирехс, Крушевац, 2008. стр. 53-54.

⁷ Пејановић Љубо, Самоубилачки тероризам, Удружење за Међународно кривично право, Међународни научни скуп, Тероризам и људске слободе, Тара, 2010. стр. 309-310.

⁸ Пејановић Љубо, Гудељ Нада, Угрожавање безбедности друштвеним облицима претњи, Синергија, Бијељина, 2018, стр. 44-45.

је и они које привлачи могућност да изврше терористички напад са малим изгледом откривања и уништења, а тиме и хапшења.”⁹ Наведена дефиниција, указује нам на једну нову и савремену претњу која може постати оружје у терористичким и криминалним активностима. Да би смо потврдили нашу претпоставку и наговештај проблема бомбаша самоубица за терористичке сврхе, потврђујемо хронолошким догађајима о наведеној појави и проблему.

Хронолошки преглед и анализа догађаја злоупотребе деце-бомбаша

2009. година

„Самоубилачке акције у највећем броју се врше са религијске основе, што сматрамо као верско насиље.”¹⁰ „Идеологија исламског феудализма заснива се на индивидуалном тумачењу ислама од стране инспиратора и организатора појединих исламистичких организација,”¹¹ „Самоубилачки тероризам је сложен облик насиља који се испољава насиљем над сопственим животом...”¹² Обзиром да у самоубилачким акцијама у већем броју случајева учествују жене и деца, па и у овим случајевима. “Жене као учеснице недозвољених и кривичних дела и саме могу постати жртве тероризма, или другог облика политичког убиства...”¹³ „Шармин Обеид Чиној (Sharmeen Obaid – Chibnoy), у свом делу наводи да је током 2009. године било 500 експлозија бомби широм Пакистана, што је потврђено и објављено у мају 2010. године у јавности. Госпођа Шармин наводи да је провела годину дана са децом који су обучавана да постану бомбаша самоубице, учествујући са талибанским регрутима, што сам и вршила анализирање да бих разумела како Талибани претварају ову децу у живу муницију и зашто се ова деца пријављују за њихову мисију. Талибани циљају и одабирају сиромашне породице убеђујући родитеље да пошаљу своју децу у њихове школе. Заузврат они им обезбеђују бесплатну храну, смештај, а понекад породици и стипендију. У школи их талибани обучавају пре свега да оправдавају самоубилачке нападе погибијом шпијуна, између осталог Шармин је успостављала контакте са том децом, између којих је и Хазрат Али, који је из сиромашне сеоске породице у Свати. Он се придружио Талибанима пре годину дана када је имао 13 година. Затим она наводи, да их је Хазрат Али позвао у џамију и проповедао им, па у школу и учио их стварима из Курана. Међутим, према наводима Шармин да деца кроз војну школу пролазе више месеци учећи их како да користе машине, калашњиков, ракетне бацаче, гранате, бомбе и друго у борби. Након завршене обуке, шаљу их у борбу у којој ће употре-

⁹ Пејановић Љубо, Миленковић Милош, Употреба беспилотних летилица у терористичке сврхе, Војно дело бр. 3, 2017, стр. 355-369.

¹⁰ Џонотан Р. Вајт, Александрија прес, Београд, 2004. стр. 8-9.

¹¹ Пејановић Љубо, Основи тероризма, ФЛВ, Нови Сад, 2016, стр. 54-55.

¹² Пејановић Љубо, Самоубилачки тероризам, Међународно удружење кривичара, Тара, 2010, стр 2-3.

¹³ Пејановић Љубо, Угрожавање људских права женским тероризмом, Удружење за међународно кривично право, Међународни научни скуп, Тара, 2008. стр. 441-465.

бљавати оружје против неверника и како да изврше самоубилачке акције. Шармин са својим истраживањима са децом много је сазнала и добила одговора на постављена питања, између којих су: *да ли бих волео да извршим самоубилачки напад?* Одговор, Ако ми бог да снаге. Затим је добила одговора на друга многа питања и сазнала је, ако неко дете прекрши налоге, буде строго прекорено. Поред наведеног уче их да мрзе свет у којем тренутно живе, затим туку их слабо их хране, муче их, стално су затворени, у слободно време морају да уче Куран. Борци их уче како ће живети на *оном свету* обећавајући им све оно што је немогуће. Затим, је истраживала дечака који се звао Зенола, који је касније извршио самоубиство убивши 6 особа, док је дечак Садик убио 22 лица, Месуд је убио 28 лица, све из састава цивилног становништва и ове школе. Било је још више питања, обзиром на ограниченост овог рада нисмо могли све анализирати.”¹⁴

2012. година

“*Самоубиство* као игра деце десило се 12.02.2012. а обележава се као светски дан борбе против ангажовања деце-војника од којих највећи број у Авганистану, где терају децу на самоубиство бомбом као играчком и слично. Дакле, у највећем броју преварених родитеља и деце који се наводе на самоубиства, узроци су сиромаштво због чега се лако убеђују и варају, а због чега их и родитељи предају њима.”¹⁵ “Саопштењем Авганистанске полиције да је 24.2.2012. године спасено 41 дете, које је било у конвоју возила, а требало је да буду прокријумчарени преко границе у Пакистан ради обуке за бомбаше *самоубице*. Деца су одведена у Хизби ислами, а она је само једна од главних побуњеничких фракција. Један број деце је отет јер су им родитељи изгинули у сукобима, док су други преузети због немогућности родитеља да их издржавају и слично.”¹⁶

Слика 1 – Дечак убица, који убија заробљеника како бих вежбао ову врсту злочина

¹⁴ [www://www.ted.com/taliks/sharm-obaid.../transcript](http://www.ted.com/taliks/sharm-obaid.../transcript), pristup 9.10.2016.

¹⁵ www.dw.com/sr/samoubistvo-kao-igra-za-decu-1573792, pristup 17.10.2016.

¹⁶ www.blic.rs/vesti7svet/spasena-deca...samoubice/hbh928b, pristup 17.10.2016.

2013. година

Лист Гардијан, поседује и преноси податке у више од 2.000 докумената о злоупотреби деце у избеглиштву на острво Науруу и где је формиран логор за избеглице у Аустралији међу којима су многи покушали и *самоубистава*. С тим у вези, ради се о 2.116 докумената, од чега је у јавност пуштено 51,3 % што се односе на децу, која чине 18 % укупне популације азиланата на Науруу о чему је пренешено 11.8.2016. године. Угрожавање деце избеглица вршено је вишеструким облицима угрожавања између којих су силовања, покушаји самоубистава, сексуално злостављање деце, нехумани услови у кампу и слично. У највећој мери насиље су чинили чувари у кампу над децом избеглица, тако да је у септембру 2014, једна девојчица тражила је мало дуже туширање у трајању од 4 минута, чувар је то условио пружањем сексуалне услуге, затим је једна девојчица показала своју вагину коју је један азилант резао ножем у фебруару 2015. године. У једном документу, у сексуалном насиљу над децом 59 случајева пријављен је напад над децом у 30 случајева, а у 30 случајева су се деца самоповређивала, а 159 пута су деца запретила *самоубиством*. Према последњем документу на Науруу је боравило 442 људи од којег броја 338 су мушкарци, 55 жене и 49, деце.

2014. година

Глас Русије од 25.3.2014. саопштава, да Исламска држава на северу Сирији и Леванту је организовала камп за обуку деце за бомбаше *самоубице* као и њихову обуку за реалне борбене услове. Према сазнању Гласа планирана је обука за 50 дечака старости од 7-13. година и да ће курс трајати 25 дана. За то време они ће се обучавати и учити основе цихада и коришћење савременог ватреног оружја, а по завршетку обуке, деца ће се укључивати у терористичке групе Исламске државе у Ираку и Леванту, где се налази једна од најекстемнијих антивладиних групација.¹⁷ “Напади деце бомбаша самоубица (углавном девојчица), припадника Боко Харам групе, порастао је током прошле године за 11 пута”, у Танјугу забележено је 12.04.2016.

Слика 2 – Девојчице припремљене за бомбаше самоубице

¹⁷ Моје новине.цом/пат/ндех.пхп?.оптион=бтг_новости...0..., приступ 20.10.2016.

Деца бомбаши *самоубице* су углавном осмогодишњаци, девојчице које нападе изводе у школама и тржним центрима широм Западне Африке. Самоубилачки напади су се проширили изван граница Нигерије, са све већим бројем напада деце која бомбе крију испод мајице или у корпици. Употреба деце, нарочито девојчица, као бомбаша самоубица је постала алармантна карактеристика овог сукоба. Боко Харам васпитава децу да се лепљењем бомбе на своје тело окрећу против сопствене средине, а за неке се претпоставља да нису ни знали да носе бомбу, "оценио је Лоран Дувилер, регионални портпарол УНИЦЕФ. За време конфликта 2014. године било је четири напада које су извела деца. Прошле године их је било 44, углавном у Камеруну и Нигерији" рекао је портпарол УНИЦЕФ. Није било јасно како је Боко харам натера девојчице да спроведу такве напад, *наручито* оне које су силоване и злостављане и на крају психички поремећене. "Амнести интернешенел" процењује да је Боко Харам киднаповао око 2.000 жена и девојчица од 2014. године, које користе као сексуалне робове и бомбаше *самоубице*. Три четвртине бомбаша самоубица су девојчице, а отети дечаки су приморани да нападну своје породице како би доказали да су одани и верни Боко хараму, наводи се у саопштењу УНИЦЕФа."¹⁸ "Према саопштењу Планета од 12.04.2014. џихадистичка група Боко харам, је припегла честом и скоро сваком злочиначком нападу на грађане и објекте у Нигерији, Камеруну и Чаду што бих употребила по једно дете бомбаша-самоубицу. Дакле, број деце који су коришћени у самоубилачким нападима почев од 4 напада 2014. и порастом на 44 у 2015. години, како је потврдио УНИЦЕФ. Дакле, три четвртине деце самоубица биле су девојчице. Међутим, у Камеруну је изведен највећи број самоубилачких напада укључујући децу и то 21 између 2014. и почетка 2016. године, затим следи Нигерија 1 и Чад 2 напада. Дакле, проценат самоубилачких напада дечака и девојчица је у порасту и то са децом млађом од 8 година, како је наведено у извештајима"¹⁹

Слика 3 – Деца бомбаши самоубице у централној Африци

¹⁸ www.blic.rs/vesti/svet/nigeria 2014, pristup 17.10.2016.

¹⁹ www.kurir.rs/.../dzihadisti-naglo-povecali-broj-dece-samoubistgva-s... pristup 19.10.2016.

“Трагично је да се малолетна деца користе као бомбе самоубице и да су у највећем броју случајева девојчице испод осам година живота и да нападе изводе по школама и тржним центрима широм Северне Африке. Овај облик насиље је изашао из оквира Нигерије шире у региона Африке, где деца бомбе носе око појаса или корпицама са којима иду у тржне центре или школе са бомбом. Дакле, током 2014. године у време конфликта изведена су четири напада преко деце, док је прошле године били чак 44 напада углавном у Камеруну и Нигерији, што саопштава потпарол УНИЦЕФА.

Припадници Боко харам врше силовања девојчица при чему остају психолошки оштећене кад не владају својим понашањем и тиме постају подобне за послушност, што потврђују припадници војска САД. Према подацима Амнести интерешенела процењује се да је само Боко харам киднаповао око 2.000 жена и деце током 2014. Које користе као сексуалне робове и бомбаше самоубице. Од наведеног броја отетих $\frac{3}{4}$ су бомбаша самоубице девојчице, док отети дечаки нападају своје породице, како бих доказали да су одани Боко хараму. Према саопштењу Хуман рајтс, скоро милион нигеријске деце пропушта образовање у школама због уништенних преко 900 објеката тј школа од стране Боко харам, при чему страда више од 600 наставника, потврђује Ројтерс.²⁰

2015. година

“У граду Абуца у Нигерији, изведен је самоубилачки напад на пијаци који је извела седмогодишња девојчица, а која се разнела експлозивом и тиме је 7 лица погинуло, а 19 је рањено. Девојчицу су послали у смрт терористи Боко харам, 22.02.2015. године. Поред овог напада, насиље је извела и једна жена-самоубица када је 5 лица погинуло на пијаци, након чега је нигеријска војска убила 300 екстремиста групе Боко харам у граду Гомбу.²¹ У Нигерији, деца бомбаша-самоубице убили су шест људи 21.12.2015. наводи Танјуг. У овом акту насиља злоупотребљено је троје деце који су са опасаним експлозивом разнели се на северо-истоку Нигерије, погинуло је 6 људи, а тешко и лакше је повређено 24 лица, према изворима нигеријске војске док су деца била између 10 и 12. година. Тога дана нигеријска војска је ликвидирала 12 припадника терористичке групе Боко харам. Од почетка деловања Боко харам тј од пре шест година, у нападима ове групе погинуло је 20.000 људи, а 2,3 милиона је напустило своја огњишта, што потврђује “Амнести интернешенела УН.”²²

“Вестионлине од 12.04.2016, забележио је, да су отете девојчице све чешће бомбаша самоубице и управо су отете за ове намере од стране Боко харам и да се све више користе у самоубилачким нападима. Тако да је 2015 овај вид насиља порастао 11 пута и ради се углавном о сиромашнијим девојчицама.”²³

“Исламска држава извршила је отмицу 182. деце у Ирачком граду Мосулу и још су у заробљеништву. Деца су отета од својих родитеља искључиво да бих била ис-

²⁰ www.b92.net/info/vesti/index.php?yyy=2016, pristup 5.11.2016.

²¹ www.srbijadanas.com/...nigerija-sedmogodisnja-devojčica-bomba...

²² www.rts.rs/.../nigerija-deca-bombasi-samoubice-ubili-sest-ljudi-ht..., pristup 19.10.2016.

²³ www.telegraf.rs/.../2092555-devojčica-bombaš-samoubica, pristup 5.11.2006.

коришћена као бомбаши самоубице, како о овоме пише Б-92 од 25.07.2015. године. Отета деца су транспортована у кампове где ће бити обучавани и припремани за бомбаше *самоубице*. Саид Мамузини представник курдске Демократске партије је саопштио да су отета деца између 10 и 15 година из Мосула у јуну 2015. године.²⁴ Независне дневне новине од 21.10.2016. године су пренеле сурове методе џихадиста ИС које примењују према деци приликом тренинга за бомбаше самоубице, које су од почетка године отели њих најмање 1.000 деце широм Ирака и Сирије. Отета деца су одведена у тренинг кампове где их тренирају и обучавају за бомбаше самоубице и који ће изводити самоубилачке акције. С тим у вези, крвави напади од стране деце су изведени у Ираку и Сирији 20.08.2016. у Гезијантепу, дечак стар између 12 и 14. година разнео се на свадби у граду Гезијантепу на југоистоку Турске, када је убијено 51 особа, а рањено је више од 100 лица. Док је 12.11.2015. девојчица од 11 година се разнела на пијаци у Нигерији, када је погинуло 15 а рањено 30 лица, што је пренео лист информер од 23.8.2016. године. Џихадисти ИС тренирали су децу да постану бомбаши самоубице, при чему су терористи од почетка године киднаповали најмање 1.000 малишана широм Ирака и Сирије. Затим је 11.01.2015, једна девојчица са 10 година извела самоубилачки напад на главном тргу у граду Маидуғури кад је убијено 19, лица, а 28 је повређено, док је у исто време спречен дечак између 12 и 13 година да се разнесе бомбом, а дечак је био опасан са самоубилачким појасем који је требао активирати испред шитске џамије у граду Киркуку северно од Багдада у Ираку. У кампу ИД има деце са пет година живота, пре свега им се испирају мозгови, уче их о џихаду и који ће бити бомбаши самоубице, затим их обучавају да рукују са ватреним оружјем и експлозивима. Један од дечака Муфтелех Ислам 15 година, је побегао из кампа и саопштио је да џихадисти дрогирају децу пре сваке обуке. У северу Ирака направили посебан тренинг камп у којем обучавају децу да постану подмладак калифата. Многа деца коју исламисти користе као бомбаше самоубице не разумеју да ће умрети ако се разнесу. Они све схватају као игру, казао је Винтер. Дрогирају их лековима. (То је саопштио тинејџер Муфлех Ислам (15), који је успео да побегне из једног тренинг кампа). Да прибегавају суровим методама према деци на то указује многобројни примери између којих је и случај 12-годишњег дечака који се разнео на свадби у Турској. Злодела чине Талибани, џихадисти ИСИС, Ал Шабаб, Боко харам и други у Нигерији, Ираку, Сирији и другим просторима. У задњих две године џихадисти шаљу децу са експлозивом да се разносе, а према расположивим подацима до сада је страдало најмање 150 малишана до 2016. године.²⁵

2016. година

Према извештајима о овим догађајима број деце тинејџера који су погинули као самоубице или у сукобима исламиста у јануару 2016. године удвостручен је број у односу на јануар 2015. године. У наведеним документима већина деце потичу из Ирака и Сирије, међу којима су били по једно дете из Аустралије и Француске и двоје из Велике Бри-

²⁴ www.b92.net/info/vesti/medex.php?yyy=2015...id..., pristup 19.10.2016.

²⁵ www.informer.rs/.../Nove - surove-metode-dzhadista-l..., pristup 20.10.2016.

таније.²⁶ “Коментари и анализе од 22.02.2016. а према документу 0-686219 Центра за борбу против тероризма при војној академији САД у Вест Поинту, објавио је извештај у којем се наводи да је број деце и тинејџера које је врбовао ДАЕШ у јануару 2016. године повећан два пута у поређењу са истим периодом прошле године. Од тог броја деце се користе за бомбаше самоубице, између многих самоубистава забележен је један случај у којем је терориста целат упутио четворогодишње дете које се активирало као бомбаш самоубица. Овим застрашујућим актом насиља, Исмаил Даше је пресекао пут снадбевања Алепа, што потврђује извештај о истрази, који је спроведен уз подршку Пентагона. Дакле, борци ДАЕШ-а све чешће од деце праве бомбаше-самоубице и све чешће се појављују у пропагандним видео материјалима које пласирају терористи преко деце.

Слика 4 – Дечаџи бомбаша-самоубице

“У Нигерији Боко харам, регрутује децу коју отимају, а затим их приморавају на *самоубилачке* акције. Један од последњих примера је случај када су две девојчице 11 и 18 година се разнеле на пијаци у граду Кано, при чему је погинуло 15 особа.”²⁷ Исто тако, разне секте, је додатни проблем за родитеље и њихову децу, јер наводе децу на самоубиства, које се неке од њих називају “групе смрти”, наводи се у листу Срна од 23.5.2016. године. Ова веома опасна удружења су се раширила на свим континентима, државама и регионима и престављају претњу по људе, а посебно по децу. На простору и Русије такође путем друштвених мреже наводе малолетнике на *самоубиства*, те у овом случају током новембра 2015. године до априла 2016. године 130 малишана је извршило самоубиство и од њих је већина била учлањена у ове секташке скупине. Руско друштво тј Галина Мурсалијева је извршило истраживање и дошла је до шокантних података о убиству деце која су наговорена преко друштвених мрежа од стране секте тзв. Групе смрти. Једна од многих жртава је 16-годишња девојчица извршила је самоубиство у новембру 2015. године, легла је на

²⁶ <https://rs-lat.sputniknews.com/...20160222/.../DASE-terorizam-d...>, pristup 19.10.2016.

²⁷ www.newsweek.rs/.../63272-najmlađa-je-imala-11-godina-terori..., pristup 20.10.2016.

пругу под воз, по наговору ове дружине. Затим је прошле године 12-годишња девојчица скочила са 14 спрата.²⁸ Према саопштењу Танјуга од 5.4.2016, да су и у Турској припремљени услови за регрутацију и школовање деце бомбаша самоубица. Турска агенција за религију објавила стрип у којем малишанима поручује да треба да умру за Алаха и постану мученици јер ће тако заслужити спасење на небу.

Дана 15.01.2016. године. Исламска држава отела је 600 деце за бомбаше самоубице, из ирачке провинције Синџар, од којих је 200 успело да побегне. Деца припадају Језидима етничкој групи Курда из Сирије и Ирака, а њих џихадистима сматрају неверницима.²⁹

У Јемену 14.01.2016. године, дванаестогодишњак је побегао џихадистима приликом обуке за бомбаша самоубицу. Дечак је изјавио да их је било око 60 и говорили су им да су њихови родитељи неверници и кад се вратим кући треба да их убијем, затим су изјавили да у Синџару има много гробница са децом, који су убијени због одбијања сарадње с џихадистима. Међу децом који су били на обуци најмлађи је имао само 5 година.

Француске власти су септембра прошле године ухапсиле три петнаестогодишња тинејџера, који су такође били повезани са џихадистима и планирали терористичке нападе. У Аустрији, четворо шеснаестогодишњака бавило се регрутовањем својих вршњака у име исламиста, и такође су планирали терористичке нападе.³⁰

2017. година

Према писању немачких медија, дванаестогодишњи дечак из Лудвигшафена планирао је да на божићној пијаци активира бомбу са ексерима. Медији га описују као радикализованог дечака ирачког порекла, који је планирао да се након напада придружи ДАЕШ-у (Исламској држави). Верује се да је овај дечак најмлађа особа у Европи која је ухапшена због сумње да планира терористички акт, међутим, он није једини. У јужној немачкој провинцији Баден-Виртемберг, два дечака од 15 и 17 година ухапшена су због сумње да су припремали оружане нападе на неколико локација у близини Франкфурта и покушавали да у ту сврху набаве оружје.

Слика 5 – Фото жртава Боко Харам у Нигерији

²⁸ www.alo.rs/sekte.navode-decu-na-samoubistvo/52043

²⁹ www.kurir.rs/planeta/zverstva-oteli-600-decem, pristup 07.03.2017.

³⁰ <https://rs-lat.suptinjnews.com/analizam>, pristup, 07.03.2017.

Уместо закључка

Да би смо сумирали истраживачке статистичке податке, најаву претњи, опасности и ризика, који нам намећу терористички идеолози или вође су забрињавајући. Дакле, ова селекција идеолога, вођа и злочинаца, ради остварења сопствених циљева, жртвују велики број регрутовани припадника у разне терористичке организације, који такође губе своје животе за туђе интересе.

У терористичким нападима, сукобима и акцијама, губе се многи људски животи код грађана, припадника власти, војника и полицајаца који се супротстављају оваквим акцијама на њиховом спречавању и сузбијању. Међутим, у њиховим идејама, циљевима и монструмним жељама, велики број деце су жртве тероризма, терористичких сукоба, криминалних акција и сукоба са оружаним и полицијским институцијама. Међутим, деца нису угрожена само у сукобима других, већ су жртве и учесници сукоба у самоубилачким акцијама када врше самоубиства и убиства други, као бомбаши самоубице.

И на крају, уместо закључка, нудимо нашу констатацију, да су деца невине жртвоване мете тероризма и криминалитета, како преко самоубиства, тако и жртве трговине људским органима.

Литература

- [1] Džonotan R. Vajt Aleksandrija pres, Beograd, 2004. str. 8-9.
- [2] Bošković Milo, Kriminološki leksikon, Matića Srpska, Novi Sad, 2015.
- [3] Pejanović Ljubo, Savremene karakteristike i transformacija terorizma, Međunarodna monografija, Savremeni izazovi međunarodne bezbednosti, Fakultet za pravne i poslovne studije dr Lazar Vrkatić, Novi Sad, Hrvatska udruga za međunarodne studije, Zagreb, 2017.
- [4] Pejanović Ljubo, Ugrožavanje bezbednosti vazdušnog saobraćaja, Milirexs, Kruševac, 2008.
- [5] Pejanović Ljubo, Samoubilački terorizam, Udruženje za Međunarodno krivično pravo, Međunarodni naučni skup, Terorizam i ljudske slobode, Tara, 2010.
- [6] Pejanović Ljubo, Gudelj Nada, Ugrožavanje bezbednosti društvenim oblicima pretnji, Sinergija, Bijeljina, 1018.
- [7] Pejanović Ljubo, Milenković Miloš, Upotreba bezpilotnih letilica u terorističke svrhe, Vojno delo br. 3
- [8] Pejanović Ljubo, Osnovi terorizma, FLV, Novi Sad, 2016.
- [9] Pejanović Ljubo, Samoubilački terorizam, Međunarodno udruženje krivišara, Tara, 2010.
- [10] Pejanović Ljubo, Ugrožavanje ljudskih prava ženskim terorizmom, Udruženje za međunarodno krivično pravo, Međunarodni naučni skup, Tara, 2008.
- [11] [www://www.ted.com/taliks/sharm-obaid.../transcript](http://www.ted.com/taliks/sharm-obaid.../transcript), pristup 9.10.2016.
- [12] Twewww.dw.com/sr/samoubistvo-kao-igra-za-decu-1573792, pristup 17.10.2016.
- [13] www.blic.rs7vesti7svet/spasena-deca...samoubice/hbh928b, pristup 17.10.2016.
- [14] Moje.novine.com/lat/ndex.php?option=btg_novosti...0... pristup 20.10.2016.
- [15] www.blic.rs./vesti/svet/nigeria.2014. pristup 17.10.2016.
- [16] www.kurir.rs/.../dzihadisti-naglo-povecali-broj-dece-samoubistgva-s-..., pristup 19.10.2016.

- [17] www.b92.net/info/vesti/index.php?yyy=2016 pristup 5.11.2016.
- [18] www.srbijadanas.com/...nigerija-sedmogodisnja-devojčica-bomba...
- [19] www.rts.rs/.../nigerija-deca-bombasi-samoubice-ubili-sest-ljudi-ht... pristup 19.10.2016.
- [20] www.telegraf.rs/.../2092555-devojčica-bombaš-samoubica, pristup 5.11.2006.
- [21] www.b92.net/info/vesti/medex.php?yyy=2015...id..., pristup 19.10.2016.
- [22] www.informer.rs/.../Nove-surove-metode-džihadista-l... pristup 20.10.2016
- [23] <https://rs-lat.sputniknews.com/...20160222/.../DASE-terorizam-d...>, pristup 19.10.2016.
- [24] www.newsweek.rs/.../63272-najmlađa-je-imala-11-godina-terori..., pristup 20.10.2016.
- [25] www.alo.rs/sekte.navode-decu-na-samoubistvo/52043
- [26] www.kurir.rs/planeta/zverstva-oteli-600-decem pristup 07.03.2017.
- [27] <https://rs-lat.suptinjknews.com/analizam>, pristup, 07.03.2017.